

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1873. XXII. tečaj.

Pridiga za XXIII. pobinkoštno nedeljo.

(Kaj naj storimo pri umirajočih, in kaj mislimo pri pogrebih; gov. M. T.)

„Gospod! moja hči je zdaj le umerla.“
(Mat. 9, 19.)

V v o d.

Od Rimskega cesarja Domicijana se pripoveduje, da je enkrat neko posebno in strahotno večerjo napravil, naj bi ž njo svoje podložne spodbudil, da ga spoštujejo. K njej je povabil veliko plemenitnikov in svetovavcev svojega cesarstva. Ko se snidejo, jih peljejo v veliko dvorano, ktera je bila vsa s črnim suknom preprežena. Ravno tako je bila miza s črnim pertom pogernjena, in na njej so stale zgolj take jedila, kakoršne so bile pri pogrebščinah v navadi. Okoli mize in po stoléh, ki so bili z imenom tistega zaznamovani, kdor se je imel tje vsesti, so visele z mertvaškimi glavami namalane deske. Ko povabljeni vsi blede in trepetajoči tiho pri mizi sedé, povzdigne cesar svoj glas, in pravi: „Mi vsi moramo umreti. Solnce sleherni dan vzhaja in zahaja, in za dnevom pride noč. Tako po kratkem življenji smert in večno spanje.“ Komaj cesar to izpregovori, zlomi skoze vrata dvorane šest junaških korenjakov v črnih oblačilih in s črnimi obrazi. V rokah sučejo svetle, nage meče, ter plešejo okoli mize, in sedaj enemu, sedaj drugemu žugajo glavo odsekati. Na zadnje se zasliši žalostna mertvaška godba, in ko ta potihne, jih cesar moléé razpusti vsakega na njegov dom. — Njegov namen pri tej pogrebščini je bil, da bi ž njim svoje služabnike s strahom in z grozom napolnil, in si jih naklonil, naj zvesto spolnujejo svoj poklic in cesarjevo voljo.

Iz enakega namena nas sv. katoliška cerkev v svojih evangelijih dvakrat spominja na smert, pripovedovaje nam prvič od Naj-

mljanskega mladenča in danes od mertve deklice, ktera oba je Kristus po čudeži v življenje obudil. Tudi mi naj bi nikar ne pozabili, da nam bo treba umreti, se toraj za smert prav pripravljati, nam zvestim biti v spolnovanji Božje svete volje.

Vsled tega se hočemo še mi danes nekoliko pri smerti pomuditi in premisliti nektere nauke, kaj naj pri umirajočih storimo in pri njih pogrebi mislimo, da bo to nam in našim rajnim v prid in zveličanje zaleglo.

Od tega me poslušajte, da bote spoznali, kako lepe in veliko pomenljive pri umirajočih so vse šege kerščanske!

Razlaga.

Največa kazen za greh je neusmiljena smert. Ta ne prizanaša ne starim, ne mladim, ne cesarjem na zlatih in demantnih prestolih, ne revnemu ubožcu pod raztergano slamnato streho. Smertni kosi vse zapada, zrela trava, roža mlada. „Človeku, pravi apostel, je odločeno enkrat umreti.“ Vsakemu se približa tista grenka ura, ko mora zemlji dati, kar je iz nje stvarjenega, in Bogu zročiti, kar je Božjega. Truplo, ki je iz persti, se zopet v perst spremeni, duša pa, ki je od Boga, se nazaj k Bogu poverne.

a) Kedar se tedaj bolnikova zadnja ura približa, da začne umirati, takrat naj postane v izbi sveta tihota, ker v njej kristijan zapušča svet, in se seli v večnost, dajat odgovor od svojega hiševanja. Odpraviti je treba vse, kar bi utegnilo umirajočega motiti, in celo njegove domače odgnati, če se joka in glasnega žalovanja ne zderžé. Moli naj mu kdo, pa tiho, počasu in s prenehanjem. Da božje zaupanje v njem obudi, naj mu pred očmi derži podobo križanega Jezusa. Tudi je lepa navada, da se umirajočim luč prižge; zakaj kakor je kerstna sveča rojenega spremila v cerkev Božjo, tako naj mertvaška sveča umirajočega spremi v večnost. Ako pa umirajoči sam luči ne prosí, ni mu je treba v roke tiščati, temuž jo rajše zad glavo držite, ker bi mu v rokah preveč v oči bliščela. Če umirajoči v omedlevici leži, da se ne zavé, molite za njegovo srečno zadnjo uro; molite tudi še nekaj časa potem, ko je že sklenil, da bi mu Bog pri sodbi milostno prizanesel, kar je iz človeške slabosti grešil.

b) Castitljivo je celó nevernikov mertvo truplo, ker je neumerjoča duša v njem prebivala; še častitljivše pa je truplo kristijana, ker je po besedah sv. Pavla tempelj sv. Duha. Za tega voljo je treba z mertvimi trupli spoštljivo ravnati. Zato je navada, da se mu oči zatisnejo, v spomin da je smert spanje, ali počitek do dne vstajenja, in zato pravimo od svojih rajnih, da so v Gospodu zaspali. Merliču se oči zatisnejo tudi v znamenje, da merlič ne gleda in ne čislja nič pozemeljskega, v nauk živim, da bi se v posvetne stvari nikoli ne zaljubovali, če hočejo po smerti priti k Božjemu gledanju.

c) Na merliče devajo oblačila njegovega stanu, in znamenja njegove poprejšnje službe. Mertev kralj ali cesar ima krono, škof kapo in palico, mašnik kelih, vojščak svoj meč, in drugi drugo. To uči, da ljudje iz vseh stanov merjejo, in da pred sodnikom vsakega čaka odgovor, kako je spolnoval dolžnosti svojega stanu. — Merliča položé na povzdignjen kraj v hiši, ter pripravijo blagoslovljene vode ali soli, da ga hodijo sosedje, priyatli in znanci kropit. Kropljenje pomenja naše voščila in želje, da bi Bog njegovo dušo vseh madežev greha opral. In kakor žejen človek poželjuje merzle vode, toliko bolj poželi duša v vicah Božje milosti in naše molitve. Zato kristijan, ki merliča z blagoslovljeno vodo kropi, ne sme nikoli pozabiti, moliti za njegovodu šo. Ravno merlič pa te tudi najbolj spominja tvoje smerti, ker ti pravi: „Glej in premisli, kam pride vsa človekova moč, kam vsa lepota in oblast! Zdaj jaz tukaj ležim, — jutri — kmali bodo tudi tebe položili na mertvaški oder. O blagor mu, kdor skerbi velik, lep in česčen biti v Božjih očeh!“ Kakor je pa ta navada, čez dan, ali zvečer merliča kropit hoditi in zanj moliti, lepa in priporočila vredna, tako gerda je nasproti razvada, v smehu, v šalah in norčijah celo noč pri merliču zatratiti. Kakor je poprej, dokler je bil bolen, potreboval postrežbe, tako zdaj, ko je merlič, potrebuje molitve. Zato mora strah in groza človeka spreleteti, kedar sliši, da kmali ne bo ne časa, ne kraja tako svetega, da bi ne bil nekterim pripraven za greh, in žalostno je, da nekteri okoli mertvaškega odra kratkočasnosti iščejo, na mesto da bi se učili umirati in greha se varovati. Zato nikarte tacih k merličem spuščati, ki s nespodobnim govorjenjem svojo dušo in svojega bližnjega ubijajo!

d) Zraven merliča prižgejo spet luč, in jo pred njim k njegovemu pogrebu nesó. Ta luč pomenja luč sv. vere, ki je vodila rajnega skozi življenje, da bi bile njegove dela dela svetlobe, in ga srečno pripeljale k večni luči.

Kedar kristijan umerje, mu pri bližnji cerkvi zvoní. Zvonjenje oznanuje živim, da je nekdo zmed njih bratov in sester zaspal, in jih opominja, da naj molijo za njegovo dušo. To zvonjenje nam pa tudi našo smert napoveduje in pomenja glas trobente, ki bo poslednji dan mertve klicala k sodbi. — Kedar po postavi 48 ur preteče, denejo merliča v mertvaško skrinjo, mu glavo z belim pertom pogernejo in k pogrebu nesejo. Stara, ponošena obleka, oska skrinjica, malo oblanec in kosec platna, ki je znamenje kerstnega oblačila nedolžnosti, to je tedaj vse, kar svet dá na zadnje človeku za odhodnjo. V trugi zabit nima pokojni nobene zaveze več s sorodniki, s priyatli in znanci. In černi pert na trugi, ki je čez sredo z belim križem prešit, pomenja s svojo černo in belo barvo hude in dobre dela, ktere edine ga spremijo skozi grob pred sodnika, kamor ga oče in mati, najboljši prijatelj spremiti ne more.

e) Ne bom vam na dalje pravil, da naj bo pogreb vselej stanu

in premoženju rajnega primeren, zakaj ne spodobi se beraču še po smerti bahati, gerdo pa je tudi, če bogatinec še po smerti svojo skopo, železno roko kaže. Tudi vam ne bom razlagal, kdo je dolžen za pogreb skerbeti, ker vas vse to že zdrava pamet uči, in ne bom vam priporočal, da je treba v lepem redu in zversteno za trugo iti, in gredé med potjo moliti. Povem naj vam na dalje, kaj da so kerščanske pokopališča. Kerščanske pokopališča so sveti kraji, ker so z molitevjo posvečeni in ker veliko svetih trupel v njih počiva, zlasti nedolžnih otročičev in drugih pobožnih kristijanov, ki so si nebesa zaslužili. Zato nam vsako pokopališče veli, kar je nekdanj Bog Mojzesu v puščavi rekel: „Sezuj svoje čevlje, zakaj zemlja, kjer stojiš, je sveta zemlja.“ — Pokopališča so Božje njive. Kakor namreč kmet po svoji njivi seme meče, ki poprej sognjije, potem ozeleni in klasje rodi, tako seje Bog na svojo njivo telesa vernih, da v njih sognjijo, poslednji dan pa jim bo dal po svoji mogočni besedi spet vstati in živeti. — Pokopališča so šola modrosti. Na glas nam pravijo: Poglej, človek, kaj te čaka; prah si bil in v prah se boš spremenil. Nekaj lopát persti verh tebe, in zelena odeja na tebi ne bo dala spoznati tvoje česti, kjer berač leži poleg bogatina. Kakor trava na pokošenem travniku, tako leže merličiči po pokopališčih, očetje in sinovi, matere in hčere, starčki in mladi otroci. Zato ker ne veš ne ure ne dneva, vedno čuj, da te Gospod, kedar pride, pripravljenega najde. — Pokopališča so žalostni kraji, ker nam smert oznanujejo, in nas naših ljubih rajnih spominjajo. Toda v sredi stoji za vse pravične veselo znamenje sv. Križa, znamenje zmage nad smertjo in peklom, znamenje, s kterega nam Zveličar govori besede, polne nebeške tolažbe: „Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v mene veruje, bo živel, ker jez ga bom obudil poslednji dan.“ O kako veselo je to za nas, kedar kakega ljubega prijatla na pokopališče spremimo, da si lahko mislimo: Šaj le njegovo truplo tukaj spi, njegova duša pa živi pri Bogu! Tu so vrata nebeške, od tod bomo sodnji dan ustajali; tukaj si po bratovsko v roko segali, ter vidili nebesa nad nami se odperati, in priti angele z Božjim sodnikom v svetlih oblacih!

Dasiravno nam pa znamuje sv. Križa na sredi pokopališča daje upanje veselega snidenja pri Bogu, vendar se nam mora od žalosti solza iz oči uterniti, kedar trugo spusté v zemljo, in mašnik prvo perst nanjo verže rekoč: „Iz persti si ga naredil, itd.“ in spreleteti nam mora kosti in žile, ko se pogrebci podvizajo, da berž ko berž rajnega skrijejo pred našimi očmi. Zato, kdo bi zameril starišem, ako se solzé pri smerti svojega otroka, od kterega so upali, da jim bo v starosti pomoč in podpora? Kdo bi grajal otroka, ki se topi v grenkih solzah, ker mu je nemila smert pobrala ljubega očeta ali skerbno mater, kterih pomoči bi še tolikanj potreboval, pa je sedaj sirota ostal brez dobrega očeta, brez ljubeznjive matere? Kako bi se prijatelj ne zjokal na grobu svojega prijatla, ako

pomisli, da so za vselej oglušele tiste ušesa, ki so vsako njegovih prošinj uslišale? oterpnile tiste roke, ki so mu vselej rade pomagale? omolknile usta, ki so ga tolikokrat tolazile? zatisnile se oči, ki so ga tako milo in ljubeznjivo pogledovale? nehalo biti tisto srce, ki je bilo polno sočutja, ter je ž njim delilo vesele in žalostne úre? — Dá, taka žalost za rajnimi ni in ne more biti pregrešna, ker je znamenje ljubezni, ki še celo po smerti ne ugasne. Saj je tudi Jakop žaloval za svojim Jožefom, da se ni dal potolaziti. Žaloval je Jožef po svojem očetu Jakopu, in po Jožefu žaloval ves Egipt. Obžalovali so prvi verni sv. Štefana, in sv. Avguštín je obžaloval svojo preljubo mater, sv. Moniko. Da, še celo Jezus se je po svojem prijatlu Lazarju zjokal, naj bi pokazal, da tudi mi smemo obžalovati svoje ljube rajne. Vendar mora ta žalost, da bo kerščanska in brez greha, zmerna biti. Zmerna pa bo, ako pomislimo, da svojih ljubih nismo za vselej zgubili, in da pojdemo tudi mi kmali za njimi z delavnika na večni praznik, s terpeža v počitek, iz ptuje dežeze v domačo, kjer se bomo sopet našli, ter na večno združeni skupaj ostali. Zakaj „ako verujemo, pravi sv. Pavel, da je Jezus umerl in vstal, tedaj bo Bog tudi tiste, ki so z Jezusom zaspali, ž njim pripeljal, in tako bomo vedno z Gospodom. Toraj se oveseljajte, nas opominja, med sebo s temi besedami.“ (I. Tes. 4.)

Sklep.

S takimi mislimi in željami se toraj poslovljajmo od pokopališč svojih drazih s serčnim voščilom, naj jim Bog dá večni mir in pokoj in jim sveti luč nebeška. In domu pridši ne pozabimo, zanje moliti, ako morebiti v terpljenji vic naših prošinj potrebujejo in nam kličejo z Jobovimi besedami: „Usmilite se nas! Usmilite se nas vsaj vi, prijatli, bratje, sestre, otroci naši, ker roka Gospodova nas je zadela.“ Nikar pa tudi ne pozabite njih zadnje volje in oporoke brez odlašanja in po njih povelji dopolniti! Morebiti so kaki dolgovi še poravnati, kake sovraštva popraviti, kake sv. maše na njih namen brati. Gorje tistim otrokom, kateri očetevo ali materno voljo overžejo, se za njih premoženje prepirajo, kolnejo in pravdajo, uboge duši rajnega očeta ali rajne matere pa leta in leta v vicah zastonj po njihovi pomoči v terpljenji zdihujete! Ne njih blagoslov, ampak njih in Božje prekletstvo jih bo zadelo. Oh! to je strah in groza; tega nas usmiljeni Bog obvaruj! Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkoštno nedeljo.

(Tudi malenkosti so imenitne; gov. L. F.)

„Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu katero je človek vzel in na svojo njivo vsjal.“
Mat. 13, 31.

Vvod.

Kar nas evangelje danes uči, godi se vsak dan pred našimi očmi; vidimo male reči z časom rasti; vidimo velike reči s časom razpadati. Ženofovo zerno je majhno, pa iz njega izraste velik sad. Mravljice so male živalice; ali kakošne kupe nanosijo v enem letu. En kamen je mala reč; če jih pa le nosiš in vkup sostavljaš, narediš iz malih kamnov veliko, široko hišo, v kateri več ljudi lahko prebiva. Voda ti v jezi malo luknico naredi, ako je ne zagledaš in zadelaš, preterga jez in ti posuje polje in senožeti z glino, ali peskom ali kamenjem. V turnu ali v cerkvi se ti majhen kamen loči, ali pa se mali spoklej naredi; če ga ne zapaziš, postane širji, kamen za kamnom se iz zida drobi, in cerkev ni več poravnati, kmali gre v razvaline. Male reči rastejo, in postanejo velike: pa tudi velike reči po malem razpadajo; ta resnica se poterja vsak dan; ona velja tudi na vsako stran na dobro in na hudo. Zato nas je hotel ljubi Jezus učiti, da moramo gledati tudi na male reči,

1. v pohištvu, da ne obožamo,
2. v zadržanju, da se ne pohujšamo in
3. v veri, da vere ne zgubimo.

Iz ženofovega zerna postane veliko drevo; betvica kvasu v malih urah skisa vse testo. Te besede bodo zapopadek dan. premišljevanja. O da bi bile moje besede tako ženefovo zerno v vaših srcih, da bi padlo na dobro zemljo in dober sad obrodilo!

Razlaga.

Prilika današnjega evangelija nas uči, da moramo gledati

1. na male reči pri gospodarstvu, da ne obožamo.

To je natorna postava, da vse velike reči, če jih prav pogledaš iz manjših delov obstojé. Kedar zagledamo morje, mislimo si, koliko je tu vodé! Vsa voda pa obstoji iz milijonov kapljic. Kedar pogledamo visoko goro, mislimo si, koliko je tu skalovja, ako jo

pa prav pogledamo, vidimo, da se vsaka da razdrobiti na male kosce. Bogatina obrajtuje po 1000 ali milijonih; milijoni pa obstojijo iz goldinarjev, goldinarji pa iz krajcarjev. Taka je natorna postava, od Boga tako uredjena, da vse večje reči prav iz malih delov obstojé; pa ti mali delci morajo se vkup složiti, eden drugega se prijeti, če hočemo, da bi iz njih kaj večega postalo. Kup skalovja še ni hiša, kup desk še ni ladja; kamen se mora h kamenu umno položiti, deska se mora k deski močno in umno pribiti, da dobimo hišo ali ladjo. Zatorej je treba gledati na male reči, najprej v gospodarstvu.

Za mlade dni sem večkrat slišal reči, iz krajcarjev bodo groši, iz grošev pa goldinarji: kdor krajcarja ne pogleda, ne bo imel groša, kdor groša ne pogleda, ne bo imel goldinarja, te resnice so Vam tako dobro znane, kakor meni. Pa vendar jih moram ponoviti, ker me današnje evangelje na to napeljuje, in zato ker vem, koliko pripomore dobro gospodarstvo pri hiši k sreči cele hiše, k sreči otrok in k sreči cele soseske. Kjer je pri hiši dobro gospodarjenje, tam so ljudje zadovoljni, tamo je večidel ljubi mir doma, tamo otroci ne stradajo ne telesnega živeža, ne dušnega; tam se Bogu lepši služi, tam se dobre dela ložej opravljajo; taka hiša je večidel hiša po volji božji. — Alj kjer pri hiši ni gospodarstva, tam je tudi rad prepir, tam se otroška reja zanemarja, tam se za Boga veliko ne mara, tam je rado pohujšanje in velika skušnjava k grehu in krivici. Bog obvari, da bi jez terdil, da je povsod tako; velikokrat so nesreče krive, da človek ne more dobro gospodariti; govorimo le, kakor nam to večidel skušnja prikazuje. — Modro in dobro gospodarstvo je le v tej hiši, kjer se gleda tudi na male reči. Velike kupe denarjev ne moreš vsak dan pridobiti, ene beliče ali krajcarje pa lahko zaslužiš; in če jih prihraniš, obogatel boš. Po malem boš davke ali obresti lahko plačeval; ako boš pa le eno leto zaostal, bode ti če dalej težej plačevati in zadnjič ti bodo hišo vzeli. En kamen v zidu lahko spet poravnaš; ali težej ti bo poravnati celi ogel ali celo hišo. Kedar delavec, komur se delo izroči, gleda na vsako reč, da jo zvesto stori, bode imel zaupanje in dela zadosti. Tako glejte pri gospodarstvu na male reči, če hočete, da bote dobro shajali, da bo se vaših hiš sreča deržala. Tudi otroke že tako učite; učite jih pobirati drobtine, ktere padajo na tla, učite jih vsako še tako malo reč za vred imeti in za njo hvaležnim biti, ne pa je zametovati, učite jih gledati na vsako obleko, da se čedno ohrani in na svoj kraj položi. Pri malem se začne, pri velikem konča. Tudi Jezus je tako delal. Alj ni vkazal pobrati kosce, ko je bil nasitil več 1000 ljudi. V resnici Vam povem, ne bilo bi marsikteremu treba stradati, ko bi bil prej več gledal na male reči. Ne bi bilo toliko uboštva, ko bi bilo v malih rečeh več varčnosti. Ne bilo bi toliko hudodelstev, toliko pobojev, ko bi ljudje bili z malim zadovoljni. Hujše kot davki, hujše kot hude leta tlači in mori ljudi razvajenost,

kedar ne vejo o pravem času gospodariti in varčni biti v malih rečéh.

2. Gledati moramo na male reči v čednostih, v svojem za-derženju, da se ne shujšamo, ampak le poboljšamo. Sv. Frančišk Zalezijan je posebno majhne čednosti in majhne dobre dela veliko obrajtal, one ki ne bliščijo, — ktere po svetu ne vreščijo, one pred Bogom posebno ceno imajo. Koliko priložnosti imaš kristjan se v malih čednostih vaditi in pripravljati za višo čednost — majhne dobre dela opravljati in si nabirati velike zaklade v nebesih! Kaj je kozarec merzle vode, kaj sta bila dva beliča vboge vdove, in koliko jih Jezus obrajta. Kaj malega je, hudo besedo požreti, poterpeti bližnjega oster pogled, pa je začetek velike potepeljivosti. Ni veliko pohlevno odgovoriti, kedar nas kdo serdito prime, po krivem obdolži, pa je vendar igla v zlati kroni svete pohlevnosti. To nas uči, kako potrebno nam je, gledati na misli, ki jih imamo; na govore ki jih izustimo; na naše oči, naše poglede, na naše ušesa, naše želje in občutke. Nič se nam ne sme premalo zdeti, ker iz malih reči izrastejo velike. Kakor je to v dobrem, ravno tako, ja še veliko več je v hudem. Drobna kepa snega se loči in v globočino zvali: kmalo strašno naraste, da podere stari les in zasuje hiše. Mala iskrica v streho zleti, kmalo je cela vas v ognju. En sam malovreden človek se v sosesko priklati, kmalo ima pajdašev zadosti, ktere je na svojo stran spravil. En prešeren pogled Davida v prešestvo zapelje. Po malem je nesrečen Judež krasti začel, poslednjič je svojega Gospoda izdal in se obesil. Le šivanko je deček ukradel in materi domu prinesel; mati ga ni postrahovala, na višale je prišel. Pred kratkimi leti so na Dunaji razbojnika obesili. V mladih letih je kebrom nogice pulil, ptičkom habe pipal, mačke in pse dražil za kratek čas. Odrastel je mesar in je z ubogo živino ravno tako neusmiljeno ravnal. Poslednjič se je ljudi lotil in jih nekoliko pomoril. Glejte, tako hudoba raste v človeku; iz malega postane velika. Ne recite, kaj bi to djalo, če se enkrat prepijem. Iz enega bo prišlo drugokrat in človek postane pijanec, da ne ve kedaj. Ne misli pri sebi, kaj bo to djalo, če temu nekteere krajcarje več zarajtam, kako boš, pred da boš zvedel, postal krivičnik in odertnik. Ne misli, kaj bo to djalo, da se enkrat v tej slabi družbi nekoliko razveselim; huda navada se te bo pre-jela in te ne bo več spustila: Iz malega izraste veliko. Postrahuaj otroka, ko se prvokrat zlegá, sicer bo lažnjivec; dokler je majhen, uči ga pokorščine do tebe in do vseh predpostavljenih; velik se je ne bo več učil.

Tako nam je treba gledati na male čednosti, da k večim pridemo; varovati se moramo malih pregreškov, da se iz njih velike pregrehe ne rodijo.

3. Glejmo tudi na male reči v veri, da ob vero ne pridemo; treba je nar večje zvestobe v veri. Sveta vera je zaklad iz

nebes prinešen: kdor le eno mala reč od vere zgubi ali proč verže, nima več celi zaklad. Vsaka še tako malo trohica je en žlahten kamen. Zato uči božja beseda: „Kdor bi celo postavu spolnoval, pa le eno trohico prelomil, povem Vam, ta se je pregrešil zoper celo postavu.“ Pred 3 stoletji je nek menih s tim začel, da se je svojim predpostavljenim zoperstavljal, in zoper nekatere obrede v katoliški cerkvi zabavljaj; *glejte postal je krivoverec in je katoliško cerkev tako raztergal, da še današnji dan ni več tiste edinosti, kakor je bila pred; je med ljudmi napravil takošne zmote, da so navstale kervave vojske, ki so terpele 150 let. Pred kakimi sto leti so na Francoskem jeli ljudi pikati zoper vero: zasramovali in legali so v svojih pismih, kar so nar več mogli zoper duhovščino. Tedajšnjemu kralju se je zdelo to le mala reč in kratkočasno branje. Ali glejte, ni preteklo 20 ali 30 let, padla je glava kraljeva pod sekiro ravno tistih ljudi, katerim so pripuščali govoriti čez vero. Vidite potem, da je treba zvestobe v vseh rečeh, nar potrebniša pa je v veri.

Kdor to za kaj malega ima, da se zjutraj ali zvečer ne moli, on bo tudi za malo imel, če v nedeljah sv. mašo opusti.

Kdor cerkvene zapovedi za kaj malega obrajša, kmalo se tudi za božje postave in zapovedi ne bo zmenil. Kdor se sramuje sv. križ narediti, kmalo se bo sramoval tudi Kristusa, ki je na križu za nas umerl. Kdor bo začel dvomiti le na eni resnici sv. vere, kmalo bo zgubil vso vero: Iz malega izraste veliko. Zatorej moji ljubi kristjani! hočete ohraniti neprecenljivi zaklad sv. vere, zvesto držite se vse vere, kakor jo nas uči sv. katoliška cerkev; v nji še pikica ni odveč. Hočete ostati kristjani v pravem pomenu, ne zaničujte, ne zaverzite nar manjših postav in obredov, sicer bo iz male nemarnosti izrastla velika zanikarnost. Hočete, da bi bili vaši otroci kedaj dobri kristijani, od malih nog zadržajte in priganjajte jih naj se učijo Boga spoznati, njemu lepo služiti in njegovo voljo spolnovati. Vera je nar močnejši steber vsake hiše, in sreče in zvestobe. Kedar pri poslih ni vere, tudi niso zvesti svojim gospodarjem, delajo le na oči. Kedar pa predpostavljeni, naj si bodo viši ali nižji, nimajo vere, tudi ni jim mar za srečo svojih podložnih. Kjer le morejo, gledajo le na svoj dobiček, naj si bo po pravem ali krivem potu. Kjer med zakonskimi ni vere, tudi ni zvestobe v njih stanu. Od kod to pride, da je toliko krivih priseg, toliko krivic in odertij, toliko nezvestobe v zakonih po svetu? To pride od pomanjkanja svete vere. Pomanjkanje svete vere pa pride od tod, da se v veri ne gleda na male reči.

Sklep.

Poletni večer je sedel pobožen oče z dvema sinovoma pod košato lipo, ki je senčila bližni ribnjak. Otroka se s tem razveseljuje, da kamenčke mečljeta v ribnjak, ter se čudita lepim koloba-

rom, ki jih to lučanje napravlja. Čez dalj časa zapazita otroka, da ju oče zamišljeno gleda; tudi se jima zdi, da ima solzne oči. „Ljubi oče! reče stareji sin, kaj pa vam je?“ „Lejte otroci! povzame besedo dobri oče, kamenčki, ktere mečljeta v ribnjak in pa kolobari na vodi mi vzbujajo resnobne misli.“ „Zakaj?“ vprašata sinova. „Ja ljuba moja! nadaljuje ginjeni oče, v teh kolobarih vidim podobo vajnih dejanj, ktere bota še storila v svojem življenji. Glejta! ko sta vergla kamenček na sredo vode, napravil se je mal kolobarček; ta kolobarček je napravil družega, drugi je napravil tretjega, četrtega in tako je šlo naprej, en kolobar za drugim po vsej vodi noter do kraja. Tako se zgodi tudi s človeškim dejanjem. Vse dejanja donasajo svoje sadje dobro ali slabo, kakor delajo ljudje dobro ali slabo, modro ali abotno in sad sadje donasa, kakor kolobari na vodi vzbujajo eden družega. Ko sta vergla kamen v vodo, ni bilo več mogoče, ubraniti kolobarov na vodi. In ravno tako ne bota mogla zabraniti nasledkov hudobnega, nepremišljenega dejanja, ako ga kdaj storita v svojem prihodnem življenji. In ako bota poznej tudi se modro in boljši obnašala in tako popravljala svoje poprejšne pregreške, vendar jih popolnoma poravnati ne bota mogla.“

Zatoraj ne zanemarjajmo malih reči, glejmo na malenkosti v gospodarstvu, da ne obožamo; v svojem obnašanju, da se ne shujšamo in v veri, da vere ne zgubimo. Ako smo bili v malem zvesti, postavil nas bo čez veliko v svetih nebesih. Amen.

Pridiga za XXV. in poslednjo nedeljo po bink.

(Kaj smo v minulem letu sprejeli in kaj smo izdali. Gov. F. R.)

„Čujte in molite, zakaj vi
ne veste ne ure ne dneva,
kedaj pride Gospod.“

Mat. 25. 13.

V v o d.

Kerščanske duše! nekaj časa sem obhajamo imenitne dni, ki so vredni, da je premislimo. Še le pred nekaj časom nas je opominjala sv. cerkev na den vseh svetnikov te resnice, da smo vsi k zveličanju poklicani, in da ga z gnado božjo tudi doseči zamoremo, če le sami hočemo in se potrudimo. Kmaló potem na den vseh vernih duš nas je cerkev opominjala, da nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo, in da naj mi po svojih predprošnjah pomagamo

vernim dušam v vicah. Danes pa cerkev sklepa svoje leto in ž njim tek svojih nedelj in praznikov; sveto evangelje današnjega dne nam oznanja drugi prihod našega zveličarja. To pa godi se zategadelj, da nas cerkev zbudi in nas opomni, naj svoje misli, besede in djanja pregledamo, če so bile po nauku sv. vere ali ne. Sedaj imamo še čas, da poravnamo, kar smo znabiti zamudili ali zadolžili; kako dolgo pa bomo časa imeli, to ni nam znano. Zakaj nam vsem je postavljeno enkrat umreti, in potem pride sodba. Srečni so pa tisti, ktere Gospod pripravljene najde.

Kristjani! vsak skušen in zastopen kupčevalec preračuni ali prešteje konec leta prav na tenko, kaj je dobil in kaj je izdal, da tako izvé, če je s pridom kupčeval ali ne. Ravno tako naj bi tudi mi na konec cerkvenega leta sami seboj poštev imeli, da izvemo, ali smo živeli v dobiček svoje duše ali ne. Zatoraj poglejmo nazaj v svoje življenje in preštejmo, kaj smo v minulem letu sprejeli in kaj smo izdali. Bogu v čest in v prid svoje duše me poslušajte.

Razlaga.

1. Nahaja se sicer na tisuče ljudi, kteri v svojej slepoti ne marajo za to, če živijo dobro ali hudo; njim tudi ni mar za dobre, ktere so iz božje roke sprejeli. Mi pa poglejmo kakor bolj zvesti otroci sv. cerkve, kaj smo v minulem letu od Boga sprejeli.

a) Kristjan! odpri bukve svojega življenja, glej brez števil milost in dobrot jih napolnuje. Časi so bili mirni in brez skerbi pred sovražnikom je vsak človek svoj posel opravljal. Mi smo bili na telesu zdravi in močni, da smo zamogli dolžnosti svojega stanu spolnovati, in tudi tu in tam kako pošteno veselje uživljati. Polje je bogato rodilo, da je zamogel kmetič si napolniti skednje; lahko bo mu čez zimo, pa tudi siromakom bo ložeje pomagal. Naši upi so se spolnili in dosegli smo, za kar smo že dolgo se trudili; kjer smo se bali nesreče in pomanjkanja, tam je roka božja žegen delila, in žalost se je spremenila nam v lepo veselje. Zares, Bog je vse prav naredil! Veliko je zvezd na nebu, veliko je solnčnih žarkov na višini: še več je pa dobrot, ki smo je od Boga sprejeli za svoje teló. — Pa tudi duša ni prazna ostala; naučili smo se dokaj lepih in koristnih reči, ktere nas bojo veselile in nam tudi polajšale si pridobivljati vsakdanji živež. Naše serce je postalo k dobremu bolj nagnjeno, naša vera v Boga bolj trdna, naše upanje večje in naša ljubezen bolj goreča za Boga in božjo čest. O srečen, kdor je v minulem letu Bogu zvest ostal in svojo dušo lepšal s čednostmi; sprejel bode večno življenje, zakaj „kdor v duhu seje, bo v duhu tudi večno življenje žel.“

b) Pa ne le samo veselja in dobre ktere smo sprejemali v minulem letu, obiskovale so nas tudi marsiktere težave, bole-

čine in žalosti. Glej, ljubi kristjan! v tej družini je pobrala bela smert očeta, v drugej skerbno mater, tam krepkega sina, cvečečo hčer, tu zvestega prijatelja, tam zvestega znanca in soseda. Bilo je siromakov, ki so zdihovali po vsakdanjem kruhu, pa ga dostikrat dobili niso; saj je uboštvo povsod na svetu doma, in pred tujim pragom kruha prositi je težko! Bilo je bolnikov, kateri v svojih bolečinah cele dni in noči niso zamogli v spanji očesa zatisniti; grobu so se bližali in vendar je Bog je pripeljal od groba spet do čistega zdravja nazaj. Godilo se je, da je bil kdo od drugih zaničevan, ker ni hotel se udeleževati njih norčij in neumnost; da so se njemu smejali, ker je rad v cerkev hodil in sv. zakramente sprejemal; da so ga dražili, ker je skušal z božjo pomočjo bolj pobožno živeti. — Kristjan! kakor se zlato v ognju, tako se čisti prava čednost v nesreči. Bog je vas skušal, in sreča je za vas bilo tudi terpljenje, ako ste v njem Bogu zvesti ostali, saj pravi sveto pismo: „Blagor človekn, kateri v skušnji stanovit en ostane, on bo sprejel krono življenja, katero je Bog tistim obljubil, kateri ga za ljubo imajo.“ (I. Jak. 1. 10.)

c) Znabiti pa kdo poreče: „Prazen sem leto začel, prazen ga končam: meni nič ni prineslo dobrega.“ Ali tak ne bi dobrotljivost božjo preklinjal? Mar ni že to velik dar in znamenje božje dobrote do tebe, da še živiš, da imaš tedaj še časa se poboljšati in si pridobivljati zaslug za večnost? Veliko jih je med letom naglo umerlo ob času, ko niso upali in ko na smert niso pripravljani bili; tebe je pa Bog še ohranil, zahvali se njemu. Veliko je bilo stradajočih in očitno nesrečnih; ti nisi bil med njimi bodi za to Bogu hvaležen. — Dosti je bilo bolnikov, hromih in zapuščenih, ti si pa imel zdrave ude in v potrebi so tebi pomagali dobri ljudje. Glej, vse to je delo božje dobrote, zatoraj Boga ne pozabi, temuč hvali dobrotljivost njegovo.

2. Zares ponižno moramo spoznati in hvaležno izreči, da smo postali bogateji na darovih in milostih božjih. Ali smo postali pa tudi bogateji v zasluženji za večnost? Ali smo božje dobrote, katerih smo toliko sprejeli, tudi spoznali in nam v dušni prid obrnili, Bogu služili in grehov se varovali?

a) Kristjani moji! ne motimo se, mi nismo bili brez grehov. „Če rečemo, da smo brez grehov, tedaj se motimo in resnice ni v nas! tako pravi sv. apostelj in evangelist Janez v svojem prvem listu Cap. I. 8. Da le svoje življenje pregledamo in svoje obnašanje premislimo, našli bomo brez števila hudih misli, nad katerimi smo dopadenje imeli; našli bomo skrivno jezo, sovražne želje in naklepe, s katerimi smo hotli bližnjemu škodo prineesti; našli bomo gerdo poželjenje in hudo znanje, kterege zapustiti nočemo; našli bomo praznih pogovorov veliko število, s katerimi smo glodali bližnjega čest in dobro ime; našli bomo goljufije in terdoserčnosti do drugih, posebno do ubogih ljudi itd. Kdo bo

našteval vse slabosti človeškega serca, ktere o različnih priložnostih in na različnih osebah pridejo na den?

b) Znabiti pa kdo poreče: „Porabil sem k dobremu svoje moči in zmožnosti, kolikor sem znal in vedel; Gospod, jaz tebi dolžen nič nisem ostal.“ Rad verjamem, ljubi kristjan! da smo večkrat tudi kaj dobrega storili. Vendar kako malo smemo se ponášati s tem; saj je marsiktero dobro delo bilo le zategadelj storjeno, da bi mi bili od drugih ljudi pohvaljeni, da bi se pred drugimi skazali, da bi za-nj kedaj plačilo sprejeli. Ne iz ljubezni do Boga, le iz ošabnosti in hvaleželjnosti smo dostikrat dobro storili. Glejte, take dobre dela pa nimajo veliko vrednosti pred Bogom; tak človek je svoje plačilo že na svetu sprejel, v nebesih nič več upati nima. Iz tega vidite, da tudi zavoljo svojih dobrih del ne smemo hvale in plačila iskati, saj smo ga večidel že na svetu sprejeli!

c) Za nektare dni pa nismo storili ne kaj dobrega, pa tudi ne kaj hudega. Ker nam vest djanskih grehov ne očita, zategavoljo pred Bogom še nismo opravičeni. Tudi opuščanje dobrega je greh pred Bogom, če nam je dobro storiti mogoče bilo pa nismo storili. Tistega lenobnega hlapca, kateri je svoj talent zakopal, je Bog kaznoval in o njem zapovedal: „Malopridnega hlapca pa verzite ven v zunanje tamé, tam bo jok in škripanje z zobmi.“ Iz tega sprevidite, da je pred Bogom naša dolžnost, da naj po svojej moči dobro delamo; kdor pa to opušča, on se pregreši. „Bodite popolnoma, kakor je vaš nebeški Oče popolnoma,“ tako nam kliče naš Zveličar. In če njegov klic v svojem življenju spolnujemo, potem bomo zamogli mirno pričakovati drugi prihod Jezusa Kristusa, kateri se nam po sv. evangelji danes oznanja.

Sklep.

Kristjani moji! tako smo pregledali svoje življenje in našli, da smo sprejeli dobrot brez števila; Bog je nas po nesrečah in težavah sicer tudi skušal, pa njegova pomoč nas ni zapustila. Mi smo pa bili radi nehvaležni; naše življenje ni bilo brez grehov in še to malo dobrega, kar smo storili, ni prišlo vselej iz čistega ter požnega serca.

Srečen tisti, kdor se je dobrega držal in hudega varoval, on je za eno leto bliže prišel do svoje prave domovine, kjer bodo pravični se svetili ko solnce v kraljestvu njih Očeta. Če pa koga vest opominja, da dobrote božje in dni svojega življenja do zdaj ni v dobro obračal, tak naj svoje življenje spremeni, in naj ne pozabi božjih besed: „Čujte in molite, zakaj vi ne veste ne ure ne dneva, kedaj pride Gospod.“ Amen.

Pridiga o priložnosti misijonske obletnice.

XXIV. nedeljo po binškoštih.

(Jezuitovski red majhna reč po svojem začetku, pa velika po svojem delovanju. Gov. J. V. v S. l. 1868.)

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, katero je človek vzel in na svojo njivo vsejal.

Mat. XIII. 31.

V v o d.

Zakon nature je tak, da iz malega rase veliko. Ta zakon, ta postava se vedno spolnuje pri telesnih ali naravnih rečeh, pa tudi duhovne reči so tej postavi podveržene.

To resnico ravno nam razlaga nebeški učenik Jezus Kristus v današnjem evangeliju.

Majhno, prav drobno je gorčično seme, in vendar iz tega majhnega zernica izraste veliko košato drevo. Le prav majhen je kvas, in vendar med moko djan, rase v svoji moči in stori veliko reč, ker vso moko skvasi. In tako bi nas bil Jezus lahko opomnil še na mnoge reči, iz katerih bi spoznali, kako iz majhnega rase veliko.

Povedal pa nam je Jezus te prilike le zavoljo tega, da nam je razjasnil višo resnico, to resnico namreč, da tudi v duhovnem oziru velja ta postava, da tudi v duhovnih rečeh iz malega rase veliko. O tej postavi želim tudi jaz govoriti. Pa molčal bom danes o vseh družih duhovnih rečeh, ki iz majhnih velike postanejo. Molčal bom o tem, kako iz majhne gnade, ki jo Bog človeku da, postane s časom gnada silno velika, ako le človek prvi majhni gnadi da prostor v svojem sercu. Tudi ne bom govoril o tem, kako je Jezusovo duhovno kraljestvo, sv. cerkev, ki je v začetku bila prav majhna, velika postala, ker obsega tolikanj milijonov ljudi po vsem svetu prebivajočih. O vseh teh rečeh tedaj danes ne bom govoril. Praznik, ki ga obhaja danes s—ška fara mi priložnost ponuja vam govoriti od neke druge duhovne reči, ktera je tudi iz majhne izrastla velika.

Farani s—ški! vi imate tukaj pred svojo mogočno cerkvijo drag spominek — misijonski križ namreč. Drag spominek ga imenujem posebno zato, ker je ta vaš misijonski križ prvi, kterega so očetje iz sloveče Jezusove družbe v sedanjem času postavili na Kranjskem.

Družba Jezusova ali jezuitovski red pa je tista družba, katero je popačeni svet vedno sovražil in preganjal, in jo sovraži in pre-

ganja še posebno dandenes. In zakaj? Zato, ker se je ta družba s posebno učenostjo in modrostjo pred vsem drugim vedno poganjala za katoliško resnico, in se je v prvi versti bojevala zoper učenike nove nevere. Zavoljo tega tedaj jezuitovski red sovražijo s posvetno modrostjo napuhnjeni ljudje, pravemu katoličanu pa je ta red častitljiv, ker je že tolikanj storil v prid človeškemu rodu. Jezuitovski red je tedaj tista majhna reč, o kateri tudi lahko rečemo, da je iz male postala velika.

O tem redu hočem danes govoriti ter vam razložiti, kako se je Jezusova družba kot majhna reč začela in kako se je razširila in velika postala po svojem zveličavnem dejanju, posvoji blaginalogi, katero je vedno v prid človeštva doverševala.

Menim, da s takim zgodovinskim govorom bom nekoliko pripomogel ohraniti in še bolje vterditi v naši fari blago sadje jezuitovskega misijona, katerega drugo obletnico danes obhajamo.

Razlaga.

Kako, kje in kedaj se je tedaj Jezusova družba pričela?

Minulo je 330 let, ko se je ta družba kakor drobno seme na svetu zasejala ali vstanovila. Takrat so so zbrali najpred v Rimu nekteri možje, sklenili so med seboj zavezo, da bi bili tako združeno močjo kaj blagega doveršiti mogli, gotov namen jih je zedinil. Da bolj spoznate in previdite, kaka je bila ta družba v začetku in kakošen njen namen, moram vam povedati tole dogodbo:

V letu 1491 je bilo rojeno v gradu Lojola na Španskem dete, ki je pri sv. kerstu dobilo ime Ignaci. Izredili so ga starši bolj posvetno. Ko je bil odrasel, stopil je Ignaci v vojaški stan. Pri mestu Pampeloni se je serčno zoper Francoze vojskoval. Toda od krogle v nogo zadet, je obležal, da so ga morali nesti domov. Bil je dolgo časa bolen. Da bi mu v boleznih hitreje čas tekkel, je prosil domače za kake posvetne bukve, da bi jih za kratek čas prebiral. Ker pa ravno tacih bukev ni bilo pri hiši, ponudili so mu bukve življenja Jezusovega in njegovih svetnikov. Iz prvega jih nič kaj rad ne prebira. S časoma pa je veselje do njih dobil in čedalje rajše jih čita. Naposled je ves vnet in obudi se mu v sercu želja posnemati svetnike ter sam pri sebi reče: Ti ljudje so imeli ravno tako človeško naturo, kakor jaz. Če so tedaj oni mogli, tudi jaz morem. Zakaj bi toraj tudi jaz ne storil, kar so oni storili? Tako sklene posihmali popolnoma služiti Bogu. Da bi svoj sklep ložej izpeljal, priserčno je Boga prosil in se Mariji goreče priporočal.

Ko je že toliko ozdravel, da je mogel hoditi, zapusti dom in gre v čudopolno cerkev Device Marije v Montserat. Tam se spove vseh grehov pretečenega življenja ter z solzami oblit z veliko po-

božnostjo zakrament presv. Rešnjega Telesa prejme. Nato svojega konja, na katerem je prijezdil, ondrotnim minihom v dar pusti, svoje orožje pa na altar Matere Božje obesi v znamenje, da noče več svetu, ampak le samemu Bogu služiti. Bogate oblačila sleče in jih revežem razdeli, sam pa revno oblečen, celo noč premoli pred podobo nebeške Kraljice. Ponižno jo prosi, naj mu pomaga premagati hude skušnjave, ktere se njegovemu dobremu sklepu nasproti postavljajo. Vse to mila Pomočnica tudi zvesto od Boga sprosi.

Potem Ignaci prav spokorno živi, streže bolnikom in se v samoti biča, obišče sv. kraje, po katerih je Jezus hodil, učil in terpel za nas.

Vse svoje življenje v čast Božjo in v zveličanje bližnjega posvetiti, ta misel je Ignacija vedno navdajala. Da bi jo speljal, ni se mu zdelo nebena dejanje pretežavno. In ker je dobro spoznal, da v duhovskem stanu človek posebno veliko v čast Božjo in v zveličanje svojega bližnjega storiti more, je z največo marljivostjo že 33 let star se začel za ta stan pripravljati. Ves čas svojega šolanja je ostro in sveto živel tako, da je njegov zgled marsikterega lahkomišelnega součenca odvernil od nespameti in razuzdanosti, kamor vroč mladenec tako lahko zabrede.

Kakor pa si Ignaci sam prizadeva, po svoji moči obilno duš za zveličanje pridobiti, tako po Božjem nagibovanju tudi sklene še drugih tovarišev pridobiti, da bi mu bili na pomoč pri tem svetem namenu. Devet mladenčev posebne pobožnosti in učenosti si ubere izpervega, in se z njimi ravno na praznik Veliškega Šmarna l. 1534 poda v cerkev Matere Božje. V tisti cerkvi s terdno obljubo vsi sklenejo vse zapustiti in, če bo mogoče, predno leto mine v Jeruzalem iti nevernike spreobračat, ali pa se sv. Očetu, papežu, izročit, naj jih po volji kamorkoli po svetu pošlje, neverne in grešne ljudi v zveličanje napeljevat. Ker zarad vojske ni bilo mogoče v Jeruzalem iti, se toraj Ignaci s temi 9 tovarši v Rim poda in papežu svoje želje in prošnje razodene. Papežu je blagi namen teh mladenčev všeč, toraj sprejmó njih obljube ubožnosti in pokorščine in še posebno obljube, da hočejo mladino učiti in po volji sv. očeta kamorkoli po svetu se podati v misijone.

Glejte, kristijani, tak je bil začetek Jezusove družbe. Iz goreče želje, bližnjemu kz veličanju pomagati, da se razširja čast Božja, iz te goreče želje sv. Ignacija se je izcimilo drobno seme — majhna tovaršija, ki je združevala le sv. Ignacija in 9 drugih mož. Zares majhna družba je bila to, majhna po številu svojih udov, majhna tudi zato, ker svojega blagovitega dejanja do človeškega rodu takrat še ni bila kaj pokazala.

Pa kako naglo je izrastlo iz majhnega semena veliko drevo! Naglo, prav v kratkem času se pridruži tej tovaršiji veliko blagih mož, ki hočejo ravno tako z združenimi močmi delati za kraljestvo Božje in se zarad tega z enakimi obljubami zavežejo. Ne le v Rimu

in po laških deželah, temuč tudi po vseh evropejskih državah, pa tudi v daljni Indiji, na Kitajskem in še celo v novoiznajdeni Ameriki bila je v kratkem Jezusova družba razširjena. Tako je velika postala po obilnem številu svojih udov. Pa kar tej družbi še večjo pomenljivost in imenitnost daje, je dejanje, katero so njeni udje v čast Božjo in v prid človeštva doveršili. To blagovito dejanje naredi družbo Jezusovo v resnici veliko in mogočno. S čem so se pa pečali jezuitje, da so ljudem tolikanj koristili? Ozmimo se najpred na ustanovnika jezuitovskega reda, na sv. Ignacija. Poglejmo, kako je on delati začel, kako je svoj namen dejansko izpeljevati si prizadeval. Le nekoliko vam bom o tem povedal: Sv. Ignaci v Rimu neutrudljivo uči otroke kerščanskega nauka, odraščeno mladino pa z duhovnimi pogovori, s pridigami in vajami v veri poterjuje in k pobožnemu življenju napeljuje. Za uboge sirote v Rimu dve hiši vtemelji, v katerih so bili oskerbovani s potrebnim živežem in naukom. Za dekleta, katere so bile zaradi uboštva v veliki nevarnosti biti zapeljane, oskerbi sv. Ignaci pribežališče pri sv. Katarini imenovano.

Glejte na take in enake načine je sv. Ignaci s svojimi prvimi tovarši zveličansko delo v Rimu pričel. Kar pa je sv. Ignaci le začel, to so njegovi tovarši, potem ko so mnogoštevilni postali, na tolikih krajih sveta nadaljevali ter neštevilnim ljudem k časni in večni sreči pomagali. Tako je v začetku majhna družba postala silno velika po svojih delih za blagor in zveličanje človeškega rodu.

Kdo bi bil v stanu prešteti vse grešnike, ki so bili po očetih jezuitih poboljšani, kdo bi mogel prešteti vse krivoverce, ki so jih jezuitje katoliške resnice prepričali in kdo bi mogel le pregledati vse ajde, katere so jezuitje k spoznanju resnice pripeljali? Zares neizmerno je njih število, saj sam s Frančišek, ki je bil tudi jezuit, jih je več kot 200.000 v otroke Božje prerodil. Kjer so živeli ljudje še v ajdovskih zmotah, tje so se radi podali pogumni jezuitje. Niso se bali ne lakote, ne žeje, ne zaničevanja in ne meča. Marsikteri je dal svoje življenje za vero Jezusovo. Veliko jih je delalo z najboljšim vspehom med divjaki, veliko pa tudi med omikanimi narodi. Jezuitje so imeli med vsemi duhovniki največjo učenost, zato je njih podučevanje tudi toliko zdalo. Kar so oni posebno pri učeči se mladini delali, ima neprecenljivo vrednost. Mladina se je v jezuitovskih šolah več naučila v dveh mesecih, kakor drugod v dveh letih. Zato so celo drugoverci svoje sinove jezuitom v poduk izročevali.

S tem so si jezuitje pa tudi veliko moč in veljavo pridobili. Vse, kar je bilo res blagega in poštenega, jih je spoštovalo in jim je bilo iz serca udano.

Tako je jezuitovski red izrastel v veliko drevo.

Ravno ta veliki uspeh pa napravi jezuitom veliko nevošljivcev in serditih sovražnikov. Začeli so jih sovražiti posebno kralji in njih ministri tudi zato, ker jim jezuitje niso nikdar resnice zamolčali,

temuč grajali njih napake in razuzdanosti, kakor je nekdanj grajal sv. Janez Kerstnik kralja Heroda. „Ni vam dovoljeno, ni vam dovoljeno“ tako opominovanje velikaše tega sveta tako razserdi, da vstane velik piš in vihar, ki hoče košato drevo jezuitovskega reda popolnoma podreti in vkončati za zmiraj.

Groza človeka obhaja, ko bere, kako so bili jezuitje na Portugalskem pod kraljem Jožefom Emanuelom posebno po prizadevanju ministra Pombala po nedolžnem obsojeni kot puntarji, izdajavci in morivci in iz portugalske države iztirani v l. 1759. Še celo nek protestant zgodovinar piše: Ljudstva, ki jih divjake imenujemo, niso nikdar tako neusmiljene bile kakor portugalska vlada proti jezuitom. Ravno tako se zgodi jezuitom tudi na Francoskem pod kraljem Ludovikom XV. Neka kraljeva priležnica in minister Choiseul sta vse žile napela, da sta s pripomočjo brezbožnega državnega zbora jezuite iz Francoske odpravila. In tako so bili še v mnogih drugih deželah jezuitje obsojeni in iztirani. Še celo papež Klemen XIV. je bil primoran, jezuitovskemu redu konec storiti, da je bilo tako tudi serditosti njihovih sovražnikov konec. Tako so bili jezuitje za nekoliko časa zaterti.

Toda kmalo se je prevedelo, kako potrebna da je ta družba. Zato je bilo od papeža Pija VII. zopet dovoljeno, da se smejo jezuitje povsod zopet naseliti. In tako je jezuitovski red pred kakimi 60 leti svojo zveličavno delo zopet začel. Se ve da neverniki sedanjega časa dobro spoznajo, da so jezuitje največi nasprotniki njihovega prizadevanja. Zato se ne utrudijo jih iznovega z gerdim obrekovanjem in černenjem pripravljati ob moč in veljavo. In res se jim posreči, da se ta družba v marsikteri državi v sedanjem času zopet zatre. *)

Sklep.

Tako ste tedaj slišali kratko zgodovino jezuitovskega reda. Spoznali ste, da je ta red res podoben drevesu, ki iz majhnega zerna izraste veliko. Zveličavne dela v čast Božjo in v blagor človeštva v toliki obilnosti in z največim vspehom storjene poveljujejo jezuitovski red, podobne so kvasu, kateri vso moko skvasi. Kar stori kvas pri moki, to so storili jezuitje v duhovnem pomenu pri mnogih ljudeh, storili pri vseh, kateri svojih serc njihovim naukom zaperali niso.

Tudi k vam, predragi farmani, so pred dvema letoma trije možje iz tega reda po milosti Božji prinesli kvas — oznanovali so vam močen nauk. O predragi, spominajte se vedno tistega nauka, ki vas je takrat tolikokrat ginil do solz. Ponovite pa tudi danes

*) Primerno je tukaj dostaviti, kako je ravnokar pruska vlada ravnala gledé jezuitov.

posebno tiste lepe sklepe, ki ste jih takrat s toliko gorečnostjo in določnostjo izrekli! Ohranite misijonski kvas! Saj veste, da ima moč v sebi vas vzdigniti visoko, vas vzdigniti še celó tje gori do svetih nebes. O naj nas tedaj vse nakviško žene ta blagi kvas, naj nas ohrani spremenjene, da ne bomo več vdani malopridnosti in hudobiji, temuč čistosti in resnici. (I. Kor. 5, 8.) Amen.

Pri novi maši č. g. Lavr. Oblak-a v Kranji.

(Govoril T. Zupan XI. pobinkoštno nedeljo 1872.)

„In je prav govoril.“ Mark. 7, 35.

V o d.

K vesoljnemu tolažitelju revnega človeštva, pripeljejo danes gluhega in mutastega, ter ga prosijo, naj ga ozdravi. Gospod se dotakne ušes in jezika; „efeta“ to je, „odpri se“ k svojemu nebeskemu Očetu izdihne: in ušesa so se gluhemu odperle, vez jezikova se je mutecu razvezala — in je prav govoril.

Prašam vas, v Kristusu pozdravljeni, ali se ni enacega nekaj godilo pri častitem novomašniku, ki se je namenil v tej cerkvi danes prvič opravljati nekervavi dar svete maše? Naslednik apostolov so mu položili dan posvečenja njegovega pred evangelijem svoje maše roki na glavo, in nastalo je v njem čudno prerodenje. Mazilili so s kerstnim oljem po tem roki njegovi, s kterima bo daroval najsvetejšo skrivnost in govorili: „Prejmi oblast, Bogu darite svete maše opravljati za žive in za mertve.“ In kedar bo od danes najprej naš mašnik izrekal pri sv. maši besede: „To je moje telo“ in „to je kelih moje kervi“ — ne bo več vina na oltarji in ne več kruha, ampak prava kri in pravo telo Gospoda našega Jezusa Kristusa. Vez jezikova je tedaj našemu novemu mašniku razvezana, vselej bo prav govoril. Konec svoje maše so škof položili še enkrat našemu novomašniku roki na glavo rekoč: „Prejmi sv. Duha, kterim boš grehe odpustil, so jim odpuščeni; kterim je boš zadržal, so jim zadržani.“ In pri tej priči so se našemu novemu mašniku odperle tudi ušesa, da bo sprejemal vernike pri spovedi, poslušal njihovo obtožbo, odpuščal v Božjem imenu grehe in je zadrževal — in razzodbo prav govoril.

Premišljujmo, v Gospodu zbrani, danes, kako mašnik, ki so se mu pri zakramentu reda odperle ušesa in se mu je vez jezikova

razvezala, pri vseh svojih svetih opravilih poslušša Gospodov glas, da zna potem vernim prav govoriti.

Spremljajmo ga zato sedaj nekoliko časa pri delitvi vseh sedmerih svetih zakramentov.

Razlaga.

Mašnik deli prvi najpotrebnejši zakrament, sveti kerst.

Novorojenega zemeljskega potnika prinesejo pred duri Gospodove hiše. Z znamenjem sv. križa izterga tu mašnik dete oblasti hudobnega duha. Na to konec šole na dete položi in na štolo desno roko ter je v cerkev vpelje. Dotikaje se ušes in nosnic besedo izgovarja, ki jo beremo v današnjem sv. evangeliji: „Efeta“ to je „odpri se“. Po odpovedi hudobnemu duhu govori dete z vodo oblivaje: „Jaz te kerstim v imenu Očeta, Sina in sv. Duha“ — in prerojeno je pri teh besedah dete; sveti Duh se ga polasti. — Kaj ne, dragi moji, duhoven je ta, ki kerščuje? Vendar pa moramo vedeti, da Kristus pri sv. kerstu govori iz duhovnih ust, Kristus blagoslovlja, Kristus dete mazili. Saj že Janez Kerstnik zagotavlja poslancem viših farizejev: „Jaz z vodo kerščujem.“ Na Kristusa kazaje pa govori: „Ta je, ki sv. Duhom kerščuje.“ Mašnik je pri sv. kerstu Kristusov namestnik. „Če Peter sam kersti,“ pravi zato sv. Avguštin, „je prav; pa vedeti mora, da Kristus kerščuje po njem. Če Pavel sam kersti, je prav; vedeti pa mora, da Kristus kerščuje po njem.“ — Kako veselje, ko prinesejo novorojeno dete kerščeno materi domu nazaj! Kot otroka nemilosti Božje so jej je vzeli z naročja; dajo pa jej otroka milosti Božje v naročje nazaj. Pač moli sama pri sebi kerščanska mati enako molitev: Angelja sem iz cerkve sprejela po mašnikovi prošnji; varuj, ljubi Bog, to dete, da je neomadežano ohranim, dokler živim na njegovi strani na svetu; daj, da — če tudi v poznejih letih — vendar še angelj na duši zapusti kedaj ta svet.

Mašnik pripravlja za zakrament sv. birme, ki ga mašnik više verste, škof, delé.

Deteta se kmalo, ko nekoliko odraste, hoče polastiti sprideni svet, ter mu želi oropati njegovo vneto za vero in veselje po veri živeti. Tu je katoliškemu duhovnu prijazna naloga dana stopiti med mladino; učiti, vneti za vse, kar je resnično, dobro in blago; pripovedovati mladim poslušalcem, kako so sedaj, ko so odrastli nekoliko, na razpotje prišli, kjer bo treba pomoči od zgoraj. Praviti jim mora, kako so celo apostoli Gospodovi poterditve potrebovali in darov sv. Duha; kako so pred prejetjem sv. Duha vsi plašni se bali; po prejetem sv. Duhu pa brezstrašno stopili pred množice ljudi in učili: „Bog Oče je obudil Jezusa, ki je svojega Duha razlil nad vse, kakor vidite in slišite.“ V veri dobro podučene pelje po

tem katoliški duhoven mladino pred duhovna višje verste, naslednika aposteljnov, pred katoliškega škofa, ki nad njimi svoji roki razprostrejo in je mazilijo s sv. križmo, to je podelé jim zakrament sv. birme. — Kako moli vneti mašnik pri tem sv. dejanju za vse te male, ki so mu bili v skerb in poduk izročeni. Serce se mu širi, ko je vidi stopati od zakramenta poterlitve otroške junake, pripravljene k boju za vero in čednost.

Mašnik deli zakrament sv. pokore.

Izpostavljen navalom zapeljivega sveta se časih vendar le pregreši mladi vojskovelec za Kristusovo sveto vero bolj ali manj. Zgodi se celo, da vir milosti Božje usahne; in brez milosti Božje, kakor vemo, človek nič zaslužljivega ne more storiti za večno življenje. Kak revež, kaj ne, dragi moji, ta kedaj v zakramentu sv. birme okrepčani, toda sedaj opešani vojak — vsak nasprotnik ga zmore lahko. Ali ko je nevarnost največa, najbliža je pomoč. Mašnika mu oslabiljenemu pošlje Bog, ki mu je bilo rečeno pri zakramentu sv. reda: „Prejmi sv. Duha, katerim boš grehe odpustil, so jim odpuščeni; katerim je zaderžiš, so jim zaderžani.“ — Poglejmo ga mašnika kot delilca zakramenta sv. pokore. Prav na miren kraj v cerkvi, v spovednico, podal se je duš reševat. Tiho se pogovarjata z grešnikom. Nič se ne opazuje tu, razun da mašnik kot sodnik, v znamenje svoje oblasti, dvigne časih roko; naposled govori dve besedi — ne v svojem imenu, ampak kot namestnik Božji, ker Bog sam je izrekuje po ustih njegovih. — „Odvežem te,“ to ste ti dve besedi, izvir vsegamogočnosti Božje — in grešnica Magdalena, ki je klečala do sedaj pri spovednici, gre po izrečenih teh besedah proč kot spokornica Magdalena; iz Savla bo Pavel; iz izgubljenega Avgušтина veliki svetnik Avguštin. — „Odvežem te“ skrivnostni besedi, ki ju v imenu Božjem govori spovednik; ti dve besedi zapirate peklenske vrata, na nebeške poterlate, vstopite se pred Božji tron, — in dolžno pismo grešnikovo je raztergano — grešnik pa, Božji sovražnik, imenuje se po prejetem zakramentu sv. pokore Bogu prijatelj.

Mašnik deli zakrament presvetega rešnjega Telesa.

Gospodove mize hočejo deležni biti vsi: stari in mladi; spokorniki in nedolžni. Tu podeli mašnik Kristusa v podobi kruha zastarelemu popotniku, ki mu ni več dolgo let bivati na zemlji. Obraz se mu pomladi, ker prejel je njega, ki mu bo za nedolgo njegovo večno plačilo v nebesih. Tam obhaja mašnik družega, ki mu ni bila navada kedaj pristopiti k Gospodovi mizi; sedaj pa je družih misli, pogosto se vdeležuje presvetega rešnjega Telesa in vedno prosi, da bi ga poživiljal gospod Jezus, vterjeval ter varoval novega padca v greh. Ž njim vred prosi tega tudi mašnik, ko mu izroča zaterdilo večnega življenja. Tu zopet Kristusa deli kristijanu, ki mu še nikdar ni osmodil strup greha ne enega belega peresca lepe lilije

nedolžnosti, ki jo nosi v serci svojem. Ž njim vred zdihuje mašnik, naj mu ohranjen ostane ta prelepi cvet v notranjem njegovem, da se, ko pride pred Gospoda enkrat, prikaže v svatovskem oblačilu, prejetem pri zakramentu sv. kersta. — Vneme svojih vernikov pozivljen zapušča mašnik mizo Gospodovo, kjer je delil presveti zakrament s Kristusovimi besedami v serci: „Kdor je moje telo in pije moje kri, v meni ostane in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.) „In jaz ga obudim poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.)

Mašnik deli zakrament sv. poslednjega olja.

Zgodi se, da vernik nevarno zboli. Skerbni domači mu pošljejo po zdravnika, ki lekove veleva in se trudi, kolikor mu vednost ustreza, polajšati bolniku težavni stan. Vsa zdravnikova skerb vendar bolnika utolažiti ne more. Spomni se besedi, ki se je je v katekizmu učil kedaj o sv. poslednjem olji. „Če je kdo bolen izmed vas, tako sveti Jakob govori, naj pošlje po cerkvene mašnike, in ti naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem v Gospodovem imenu: verna molitev bo otela bolnika in Gospod mu bo polajšal, in ako je v grehah, bodo mu odpuščeni.“ (Jak. 5.) — Enkrat umreti mora vsakdo izmed nas, in kaj si želimo za smertno uro iskreneje, kakor da bi nam bili grehi odpuščeni. Pa ne vsak, ki prejme zakrament svetega poslednjega olja, mora zato tudi v tej boleznii umreti, kakor se nekteri bojé — sicer bi vas veliko mojih poslušalcev danes ne bilo tu, ki ste že tudi prejeli ta zakrament. Pri svetem Jakobu namreč ne beremo le: „Grehi mu bodo odpuščeni“, ampak tudi: „Gospod mu bo polajšal“. Za dušno in tudi za zadobitev telesnega zdravja — če je Božja volja taka — moli tedaj pri delitvi svetega poslednjega olja katoliški mašnik, kakor skušinja učí in veste sami, prinese z dušnim še telesno zdravje po svetem poslednjem olji v hišo. Če pa ne donese tudi telesnega zdravja, ali si more kristijan želeti kaj lepšega, kot milih, tolažila polnih prošenj duhovnovih, ki je moli ob smertni postelji njegovi rekoč: „Če je tudi grešil ta bolnik, vendar le Očeta in Sina in svetega Duha ni zatajil; ampak veroval je, vnema do Boga je živo tléla v njem, in Njega, ki je vse vstvaril, molil je verno.“

Mašnik deli zakrament svetega zakona.

Če se odločita neoženjen kristijan in neomožena kristijana podati si v zakonu roko ter si obljubiti nespremenljivo zvestobo do groba — podučuje ju z vso vnemo katoliški duhoven. Kaže jima na vesele dni v življenju, ker tacih upata doživeti, na izgledu sreče in Božjega blagoslova v starem zakonu pri Abrahamu in Sari; pri Izaku in Rebeki. Kaže jima pa tudi hudih skušnjaj, ki je ima življenje mnogokrat skrito v sebi; ker tudi Jobovi dnevi utegnejo priti nad nju, tudi Jakobova žalost ju obiti utegne: ne bo sicer tega ali družega izmed njunih otrok raztergala, kot so o Jožefu pravili bratje, divja zver — ne mislim ravno zverin iz gore in gozda — na mislih so mi pa brezserčni zapeljivci, ki brez prestanka vabijo

mladino v časno in večno pogubo. Kliče jima mašnik slednjič, naj premislita še enkrat dobro, preden se zavežeta v nerazvezljivo vez do smerti — ker kratka je pomota, dolgo dolgo pa kesanje — premislita naj in prosita naj Božje pomoči. Na to ju vesel spremi k altarju; tam njuni sklenjeni roki s štolo obviije, na njo desno svojo položi in govori besede: „Jaz vaju zvežem v zakon v imenu Očeta. in Sina in svetega Duha. Amen“. — O tacem zakonu po tem velja, kar navdušen govori Tertulijan: „Kje bomo besedi dobili znamenovati srečo tacega zakona, ki ga cerkev zveže, daritev poterdi, blagoslov zapečati; angelji ga razglasé in nebeški za pravi spozna“!

Mašniki pripravljajo za zakrament mašnikovega povečenja druge svoje prihodnje sobrate: viši mašnik, škof, pa ta red delé.

Ker apostolom ni bilo večno živeti, postavili so si naslednikov, ki bodo škofje za njimi. Tako iz svetega pisma vemo, da apostol Pavel Tita kot škofa pusti na otoku Kreti in Timoteja v Efezu, mestu v mali Aziji. Za naše kraje znamenito je, da sveti Marka učenca svojega svetega Mohorja, postavi škofa v Akvileji, mestu ne daleč od sedanjega Tersta. Tako so delali tudi škofje vseh krajev in časov in delajo še danes postavljaje si naslednjike — škofe in pomočnike tem, duhovne. Od tridenškega zbora še posebno pusté izrejati mladenče koj v prvih latinskih šolah v posebnih hišah, kjer ostanejo, da izdelajo po našem 8. šolo.

Na to je sprejmó v véliko duhovnico, kjer se štiri leta učé. Za to odbrani duhovni podučujejo to mladino, odgojajo jo in pazijo na njeno vedenje. Tem, ki so po človeški dozdevnosti vredni, položé slednjič škof roki na glavo in je v mašnike posveté. Tako se je godilo tudi s častitim novomašnikom, ki ga imamo danes v svatovski obleki pred seboj. Danes stoji mašnik pred nami v veselje nam vsem. — Prirojeno je našemu ljudstvu posebno veseliti se novega mašnika in njegovega prvega nekervavega daru. Kako hité k novi maši naši ljudje čez hribe in doline. Kako utriplje serce marsikarému katoliškemu očetu, ki je pri novi maši in ima tudi sinu v šolah. Za trenutek vsaj bi odgernjeno rad imel prihodnost pred seboj, da bi pogledal, bo li sin njegov tudi kedaj stal pred altarem, ali ne. Da je temu tako, glasna priča ste mi vi, dragi moji, ki ste z veseljem prihiteli vdeležiti se današnje nove maše.

* *

Delilec največih skrivnosti sv. vere; delilec svetih zakramentov je torej po usmiljenji Božjem katoliški mašnik in mašnik više verste, katoliški škof.

Kaj bo pa zato tirjala cerkev od tebe, častiti novi mašnik.

(Protí novemu mašniku.)

Dragi moj! Vse svoje dolžnosti, ki si je prevzel, izpolniš lahko, če se ravnaš po Pavlovih besedah, kí je piše svojemu ljubemu Ti-

moteju: „Ti pa čuj; vse preterpi; opravljaj delo evangelistovo; izpolnuj svojo službo, bodi trezen.“ — Nikoli naj ti ne prihaja na misel, dragi moj, da je pretežen tvoj stan. Čakaj nekoliko, da boš pogledal v dno serca človeštva. Tu se boš prepričal, kaj vse ljudje tudi v drugih stanovih morajo preterpeti; koliko solz se joka očitno in koliko na skrivnem. Precej dolgo bi tekla memo tebe solzna reka — solz nalita, ki je je najokalo vesoljno človeštvo.

Nobenemu pa dobri Bog, le pomni tega, ne nalaga, kar bi nositi ne mogel — torej pretežen ni tvoj stan. Saj boš po zvesto izpolnjenih dolžnostih svojega stanu s Pavlom smel govoriti: „Sedaj pa mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik, tisti dan“. (2. Tim.)

(Proti ljudstvu.)

Sedaj pa vam, dragi moji, moram nekoliko o novem mašniku pripovedovati. Bival je sicer veliko in večkrat v tem mestu; ali le nekteri izmed vas ga poznajo — ker življenje njegovo je bilo tihotno. Saj časih tudi mila vijolica popolnoma na skrivnem cvete, in je ravno zato lepa še posebno.

Rojen v Žireh je prišel v prvo latinsko šolo v Kranj ravno tisto leto, ko so tukaj latinske šole pričeli (1862). Oče so ga pripeljali v hišo častitega gospoda župana tega mesta; tu je dobival prijazne podpore od prve šole do današnjega dne; postal je tej hiši domač. Ravno tako so mu bili tudi koj od začetka častiti gospod dekan tega mesta v pomoč. Učenca četrte šole v Kranji ga skuša Bog tako, kot, dragi moji, zna biti nobenega izmed današnjih mojih dragih poslušalcev. Povem vam, če tudi s težkim srcem, samo zato, da spoznate, kako čudno Bog vodi človeka v žalosti in veselji. Po zimi, teden pred božičem tega leta, se vname novomašnikova rojstna hiša; toda kaj le hiša, če je ni več — oče novomašnikov so ob tem požaru popolnoma zgoreli in edinega brata mu je zadušil ognjeni puh. — Ostalo mu je le še eno ljubeče serce na zemlji; samo ena zvesta duša — toda vrednosti večje, kot drugih veliko. Tista mu ostane, ki je kraljev sin ne imenuje kraljice — mati jej pravi; tista, ki jo družina v revni kočici kliče z ravno tem ljubeznjivim imenom — mati. Po izdelani četrte šoli v Kranji ga vzamejo milostivi škof v Alojzijevišče v Ljubljani. Tu je bival štiri leta, vzgledno se je vedel in prav dobro učil. Po tem prestopi v alumnat. Upali so mati dočakati dneva njegovega; upal je sam — ali Božja previdnost je tudi to tolažilo novomašniku odvzela. Dobro leto tudi mater že kriva črna zemlja.

Sklep.

(Proti novomašniku.)

Brez očeta in matere, brez brata in sestre si torej sam ostal na zemlji, dragi moj!

Česa naj ti pa danes, tvoj najlepši dan, posebno priporočam?
V molitev ti jih moram danes izročiti veliko družih in samega tebe. Novomašnikova molitev, upam, ljuba bo Bogu posebno.

Spominjaj se tedaj danes svojih predragih umerlih v upanji, da so v boljšem življenji v nebesih in mōli za vse svoje žive dobrotnike, posebno za častito gospod županovo rodovino in častitega gospoda dekana. Da nimaš nobenega več izmed svojih, ne žaluj — glej je številne množice po cerkvi: ti vsi so sedaj tvoj oče, tvoja mati, bratje in tvoje sestre. Katoliški mašnik tako ni več last svoji hiši; vsakemu moramo vse biti — glej! kako lahko boš postal ti vsakemu vse.

Dragi moj! kaj rad in večkrat se spominjam tvojih izverstnih součencev, in tebe, in vaših nekdanjih šolskih let — tistih let, ki jim učenec konca čaka težkó; ko so pa minule, kliče je nazaj: ljube leta, zakaj ste prešle tako hitro! Pred petimi leti, kakor veš, sedelo vas je v škofovi hiši v eni sobi več bistrih glav, takrat učencev sedme šole v Ljubljani. Toda, kje so sedaj nekteri teh? Najbrihtnejega izmed vas, doma blizo Kranja*), gnala je sveta vnema še tisto leto z materjo, edinim bratom in sestričino**) v novi svet, kjer hoče postati misijonar. Sledila sta mu pozneje še dva iz vaše šole. Enega nju tudi blizo Kranja doma,***) ni moglo ustaviti ne očetovo, ne materino serce, ne sestrina ljubezen in ne bogati dom. Drugemu****) ni bilo miru, dokler se ni pridružil svojemu rojaku, amerikanskemu škofu Ignaciju Mrak-u ter šel ž njimi unstran morja. — Vseh svojih verlih součencev, in posebno teh treh prihodnjih slovenskih apostolov v severni Ameriki, prosim te, spominjaj se danes. Tudi ti trije, ko bodo zvedeli, veselili se bodo tvojega dneva in spominjali mesta, kjer obhajaš svoj prvi presveti dar; saj sta bila dva*****) njih tudi učenca tukajšnjih latinskih šol.

Moli za našega papeža Pija IX.; našega cesarja Franc Jožefa in za posvečevalca in dobrotnika svojega, našega škofa Jerneja.

Prosi ne le za zbrane v tej cerkvi: te verne tu in te duhovne, ki ti strežejo danes; prosi za vse ljudstvo in vso duhovščino naše dežele. Prosi, da bi naš narod vedno zvest ostal sveti cerkvi in tudi svetni oblasti pokoren. Ker „bojte se Boga, častite kralja“ (2. Pet. 3.), piše apostoljski glavar, sveti Peter.

*) Franjo (sedaj Benediktin Bernard Marija) Ločnikar; novo mašo pel 25. decembra 1872 v benediktinskem samostanu St. Louis' Abbey v Minezoti, gornje Amerike.

**) Katarina Šifrar, sedaj nuna v severni Ameriki:

***) Ivan Pavlin, Francekov iz Podbrezj, sedaj bogoslovec v severni Ameriki.

****) Luka Možina, sedaj mašnik škof Ignacij Mrak-ove škofije.

*****) Ločnikar in Možina.

Môli pa tudi zá-se.

Spominjaj se velikega svojega kerstnega patrona, svetega Lorenca. Ko so papeža Ksista II., ki mu je dijakon Lavrencij stregel, v smert vodili, nagovarja ga s prosečim glasom sveti dijakon: „Kam greš, oče, brez sinu? Kam hitiš, sveti mašnik brez strežnika svojega pri altarji?“ In tri dni za očetom Ksistom so tudi njegovega Lavrencija k smerti peljali. Priporočaj se mu, da bi tudi tvoja zvestoba in ljubezen do viših bila vselej Lavrencijevi podobna.

Vse življenje ostani tih; bukvam prijatelj; družeb ne išči preveč; toda uči se pa le, v družbah vésti se modro in dostojno. Vsakemu, ki bode pri tebi svéta in pomoči iskal, bogatemu in revnemu, bodi postrežljiv in iz serca prijazen.

Lepšega ti pa konečno povedati ne vem, kot to, kar Gospod svojim apostolom v poduku na gori pravi: „Vi ste luč svetá!“ V vsem svojem dejanji bodi tedaj luč, bodi tudi ti svojim vernim izgled. Luč svete vere in lepih čednosti vžigej, kamor koli te bodo tvoji viši poslali. In stoterni hvaležni glasovi se bodo čuli, ko ti — Bog daj, da bi bilo še le za leta in leta — ko ti zapoje mertvaški zvon; stoterno hvaležnih serc bo izdihnilo takrat: „Našemu duhovnemu očetu — luči naši — naj sveti večna luč!“ Amen.

Pervo obhajilo.

(Govoril J. A.)

„Resnično vam povem, ako se ne spreobnerte in niste kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Mat. 18, 3.

Vvod.

Danešnji dan ni samo za tiste otroke, ki danes prvokrat k obhajilu gredó, vesel dan; imel bi tudi staršem teh otrok in sploh odraščeniim v veselje in korist služiti.

Otrokom sem že pretečene mesece o tem najimenitnišem dnevu celega življenja govoril, ko sem jih pripravljaj, govoril bom tudi še potlej pred obhajilom nektere besede. Da sem tedaj danes na prižnico stopil, se je to zato zgodilo, da bi pri tej priložnosti vam odraščeniim imeniten in potreben nauk dal, ki se vam — bo danes toliko bolj v serce vtisnil, ker vam ga vaši lastni otroci sami glasno oznanujejo. Govoril bom danes o kerščanski modrosti, ktere mi vsi živo potrebujemo. Pripravite se!

Razlaga.

Dandanešnje je mnogo takih, ki so prav razumni in premedeni v časnih rečeh, ki prav dobro zastopijo, kako si je treba pri delu in kupčiji premoženja pridobivati, za starost si kaj prihraniti in svojim otrokom kaj zapustiti. In če se to prav in pošteno godi, je taka skerb še hvale vredna. Ali pri tej skerbi in razumnosti za časno pa večidel najimenitniše reči pozabijo, namreč skerb za svojo dušo in večno zveličanje. In tako so taki posvetni modrijani pri vsem tem pravi neumneži.

Če ne verjamete, pa poslušajte, kaj vam bom povedal. Kaj pravite k temu? —

Dolgo časa je že lepo vreme. Hudournik se je že zelo stisnil, samo po sredi med peskom in nanošeno zemljo teče še majhina vodica. Pride pa nek deček zraven in začne tu v potoku zraven vodice hišo in mlin zidati, kakor imajo že otroci navado. Celi dan nosi in vlači kamna in treske skupaj, tako da mu pot po obrazu teče. Nazadnje naredi še kolo in se trudi po žlebu vodo nanj speljati. Z eno besedo, deček se trudi celi božji dan, ima komaj toliko časa, da bi se najedel; vse misli so le pri potoku, pri mlinu, pri žlebu, pri kolesu. Komaj žlico z rok položi, je že zopet v strugi pri svojem delu, ktero ima Bog ve za kako imenitno in pametno. In kakošno je še le njegovo veselje, ko se mu posreči, da voda steče po žlebu in se kolesice veselo okrog verti! Ko se zvečer spat vleže, le na to misli, kako bo jutre zopet mlel in tu pa tam še kaj popravil. — Ali glej! — zjutraj, ko se deček zbudi in k potoku teče, ni več mlina, ne žleba, ne kolesa, še mesto se več ne pozna, kjer je prejšnji dan s toliko trudom delal in zidal. Po noči je vstala nevihta, hudournik je narastel in vse poplaknil, in s sebo vzel; dečkovo veselje je šlo po vodi. — Ta deček se je za silo modrega in razumnega imel, doma ni mogel nikoli dovolj povedati, kako se kolo veselo verti in voda šumi; mislil je, da v celi vasi ni razumnišega dečka, kakor je on. Kak odraščen bi bil pa dečku naprej lahko povedal, da ta mlin ne bo imel obstanka, da bo njegovo veselje tako hitro pri kraji, kakor hitro hudournik naraste.

No, ljubi poslušavci! to je pač znana in mnogokrat se ponavljajoča prigodba. Mislim, da že veste, kaj pomenja! Morebiti sami poznate tega dečka? — Kdo je neki? Ta deček, ta silo pametni in modri deček si ti sam, o človek, ki preveč za časno skerbiš! — Celi dan, to je celo življenje se trudiš, les in kamnje skupaj vlačiš, da si v hudournikovo strugo, to je, v minljivo življenje hišo in mlin postaviš. Od vseh strani vodo napeljuješ na svoj mlin, in če se ti posreči, če se kolesa hitro na okrog verté, si veselja maneš roke, se šteješ Bog ve kako modrega in pametnega gospodarja — in drugi otroci, tvoji sosedje, te tudi hvalijo, ali pa še zavidajo, da si tako poslopje postavil, da si si tako pomagal. — Pa

vedi, tudi tebi se ne bo boljši godilo, kakor temu otroku. Pred ali potlej bo prihrula nevihta, hudournik ti bo pobral, kar si postavil in sozidal; nazadnje bo prišel pa še val, ki bo tebe samega odnesel — in kmalo ne bo tebe in tvojih reči sledu več!

Kaj pa bo potem ljubi moj! Ko te hudournik odnese, ko ti smert oči zatisne, kaj pa bo potem? — Potem, tako nas uči razodenje Božje — potem pa se bo večnost pričela, srečna ali nesrečna. — Prašam te toraj, moj kristijan! bodisi kateri hočeš, povej mi, čemu si vendar tukaj? Ali mar zato, da bi hiše in mline zidal v hudournikovo strugo, ktere ti vsaki hip narastla voda in nevihta lahko odnese; ali mar zato, da bi le za telo skerbel, katero prej ali poznej gotovo razpadlo bo? Povej mi, ali imaš tisti namen, kakor neumna živina, ali ti ne pravi že lastna vest in pamet, da je še drugo življenje unkraj groba? Ali mar več ne veš, kako so te mati učili, da si za nebesa vstvarjen? In če ti tvoja mati niso tega povedali, pove ti tolikokrat boljši mati katoliška cerkev po svojih služabnikih in te uči rekoč: Bog nas je vstvaril, da bi njega spoznali, častili, molili, njegove zapovedi deržali in enkrat v nebesa prišli!

Če je pa to naš in poglavitni namen, če smo za nebesa, za zveličanje vstvarjeni, zakaj moramo tedaj najbolj skerbeti? Naša prva skerb mora tedaj biti za dušo, za zveličanje; mi moramo najpopred iskati Božjega kraljestva in njegove pravice. Pa kaj, da so kristijani tako oslepljeni in zatelebani, skerbé le in skoraj samo le za časne reči, za zaklade, ktere tatovi odnesó in rja pojé. — Večidel ljudje le skerbé za dobro, zložno življenje, za denar in bogastvo, da bi za poglavitno reč, za nebesa, za večno življenje kaj prida storili, to jim ne gre v glavo. Ljubi poslušavec v Kristusu! le skerbi za časne reči, kar je prav, saj je to tudi tvoja dolžnost; ali zraven nikar svoje duše ne pozabi. Le delaj hiše in mline v hudournikovi strugi tega življenja; ali glej, da dragocenosti za časa spraviš na varen kraj, da si s pridobljenim blagom postaviš na gori terdno hišo, da boš imel potem kam iti, kedar ti hudournik mlin odnese; glej, da si s časnim blagom z dobrimi deli prijateljev pridobiš v nebesih, da te k sebi yzamejo, kedar bo tukaj s tebo šlo na konec.

Tako zdaj vidite in spoznate, v čem obstoji kerščanska mo-drost. Res moder je tisti kristijan, ki se tukaj v življenji pri-zadeva, da bi nebesa, zveličanje dosegel, ki pa tudi pomočke rabi, k dosegi tega namena potrebne in se vsega ogiblje, kar bi ga v tem namenu oviralo.

Ljubi bratje in sestre v Kristusu tukaj zbrani! poklic svoj veste, ali znate tudi potrebne pomočke? Lahko bi jih vedli, saj vam jih tolikokrat pravimo in priporočamo. Pa vam jih vendar hočem tudi danes zopet naštet, in posebno pri enem se nekoliko dalj pomuditi.

Ako hočeš v življenje iti, ako hočeš zveličan biti, derži, spolnuj zapovedi, tako je Jezus sam odgovoril nekemu mladenču, ki ga je za to prašal. Tedaj zapovedi moramo deržati — ne samo Božjih, ampak tudi cerkvene, ker je Jezus cerkev poslušati zapovedal. Zapoved pa nismo vstanu spolnovati, če nam Bog ne pomaga. Bog nam pa vselej rad k temu pomaga, on nam svoje gnade deli. Hočeš tedaj zapovedi deržati, treba ti je gnade Božje; gnade pa drugej dobiti ne moreš, kakor pri sv. zakramentih, ktere je Jezus nalašč zato postavil. Neobhodno potrebni pomočki k zveličanju so tedaj ssv. zakramenti. Kdor jih prejema in sicer vredno prejema, ta je res, ta je kerščansko moder, in toliko modrejši, kolikor raji jih prejema. Kdor pa zakramentov noče prejemati, kdor jih le malokdaj in še takrat brez dobre priprave prejema, ta ni kerščansko moder, naj bo v časnih rečeh še tako premeden in razumen. In ravno to je bistveni razložek med kerščansko in posvetno modrostjo.

Dandanešnje jih je veliko, ki so v posvetnih rečeh prav modri, še več pa takih, ki se le sami za modre in pametne in olikane imajo, v resnici pa le niso. Modri, učeni in olikani naših dni svojo učenost in modrost s tem kažejo, da Božjih in cerkvenih zapovedi sami ne derže in tiste, ki jih še derže, zaničujejo. Pa dobro me zapomnite: Naj je kdo še tako učen, še tako premeden in olikan, ako se pa ne derži po postavah in naukih katoliške cerkve, ako zakramentov sv. pokore in sv. rešnj. Telesa ne prejema, ako ne stori vsega, kar cerkev zapoveduje, kolikor more in mu njegov stan pripušča: tistega modrost in olika nič ne velja za nebesa. Tu ni nobenega izgovora — ako si kristijan, živi po kerščansko, kakor ti vera in cerkev zapoveduje, drugač svojega namena nikoli nikdar dosegel ne boš! In ravno v tem se kaže dandanes taka zanikernost, da ravno učeni, imenitni in tisti, ki se za prav pametne in modre štejejo, o veri in njenih dolžnostih nič vedeti nočejo. In kolikor bolj kdo zna čez vero udrihati, svete obrede, mašo, spoved, in druge zakramente zaničevati, toliko bolj za učenega in olikanega se šteje! — In od kod to? Od nejevere in nekerščanskega življenja; vera in njeni nauki jim ne diše, zato, ker bi potem grešno življenje morali popustiti, če bi se po verskih naukih deržali. Učeni in olikani mislijo, da že sami vse znajo, da ni treba, da bi jih še cerkev kaj učila; v svoji prevzetnosti tudi ne razumijo, kaj jim je k zveličanju potreba. Prebivalci iz Betzajde in Koracajna tudi Jezusovih naukov niso hotli sprejeti, in njegovim čudežem ne verjeti, ker so v svoji prevzetnosti mislili, da jim ni tega treba. Zato je pa Jezus tudi gorjé nad njimi izrekel in k svojemu Očetu molil: Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje! da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. (Mat. 21, 25.) Prebivalci teh mest so se sami dovolj pametne imeli, in niso hotli poslušati, kaj jim k zveličanju služi — zato jim je tudi skrito ostalo; ponižni in

priprosti aposteljni pa so zveličanski nauk sprejeli in se po njem tudi zveličali.

Ravno taka je še dandanešnje. Kar k zveličanju služi, Bog priprostim in ponižnim razodeva; tistim pa, ki se sami že dovolj učene in pametne imajo, pa to ne gre nikakor v glavo. Taki kar nočejo spoznati in verovati, da je prejemanje ssv. zakramentov k zveličanju potreba; med tem ko priprosti kristijani to verujejo in tudi radi večkrat k zakramentom prihajajo. — Resnico tega vidite danes pred seboj. Poglejte stariši in odrasčeni tje pred oltar! tam vidite svoje otroke, ki komaj čakajo, da bi svojega Gospoda, svojega Odrašenika sprejeli. Lejte jih kako so z živo vero, trdnim zaupanjem in serčno ljubeznijo tukaj zbrani! Zakaj se tako veseló, zakaj tako hrepéné po tem zakramentu?

Bog jim je razodel, Bog jih je razsvetlil, da verujejo in spoznajo, da je v tem zakramentu, ktereга bodo danes pervikrat prejeli, Jezus Kristus naš Gospod pričujoč kakor Bog in človek z dušo in telesom. — Kaj pa vi odrasčeni? Ali imate vi tudi tako hrepenenje do tega zakramenta, ali se tudi tako pridno in veselo na njega pripravljate? — Tudi vi ste enkrat v prvič tam klečali pred oltarjem, tudi vi ste takrat hrepneli in veselili se te nebeške pojedine; kje je zdaj tista vera, tisto hrepenenje, tista ljubezen? Oh, zgubilo se je večidel! Vera je opešala, ljubezen je omerznila, hrepenenje je vgasnilo! Veči ste postali, štejete se za pametne in modre, zato mislite, da vam te jedi ni treba — Bog vam je skril pravo modrost in vašim malim jo razodel. Glejte, vaši otroci, so modrejši kakor vi! Glejte, kako že komaj čakajo, kako so se skerbno pripravljali, kako so delj časa samo o tem govorili! In vi? Oh, da moram reči, vi pa nimate skoraj nič več želj ta zakrament prejeti; kakor Izraelcem nad nebeško mano, tako se vam že gnjusi nad to prelahko jedjo. (Num. 21, 5.) Komaj enkrat v letu pridete k mizi Gospodovi, pa še takrat s silo in le zato, ker je navada taka. — In vendar ni samo otrokom, ampak tudi vam rečeno: „Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in ne bote pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“ (Jan. 6, 54.) Ali mislite, da je obhajilo le za otroke? O kerščanski stariši! vi niste modri. Če je večno življenje naš namen, sveto rešnje Telo pa najbolj potreben pomoček k temu, zakaj ga nočete prejemati? Vi ste silili in tiščali in prosili, da smo vaše otroke k prvemu obhajilu pustili; zakaj pa sami ne silite k mizi Gospodovi? Če svojim otrokom to nebeško jed privoščite, zakaj jo pa sami ne prejemate? Če vaši otroci le s to jedjo zamorejo v nebesa priti, ali mar vi hočete po kaki drugi poti nebesa doseči? Ali pa mar hočete, da bi vaši otroci v nebesa prišli, vi pa ne?

Sklep.

Zato ne morem danes družega reči, kakor to: „Resnično vam povem, ako se ne spreobrneta in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Za dekanijske svetovalce so izvoljeni in poterjeni č. gg.: Ring Franc za Tersko, Huber Alojzij za Spodnjo Dravsko in Černic Karol za Doberlovaško dekanijo. Knezoškofji tajnik g. Einspieler Lambert je imenovan za konsistorijalnega poročevalca in arhivarja. Fari sta dobila: č. g. Rieder Janez faro Baldramsdorf in č. g. Sofnegger Gustav faro Weitensfeld. Za provizorje grede č. gg.: Stiberč Jan. v Št. Rupert blizo Belaka; Ljubej Janez v Borovlje na Zili; Jörrer Jož. v Krasnico in Wuzela Anton na njegovo mesto na Camelsberg; Milar Anton pa na tega sedanje mesto kot začasni beneficijat v Hüttenberg; Lassnig Jožef v Innerteichen; Winkler Janez v Liesergg in Dietrich Jan. v Lesnik. Prestavljena sta č. gg. kaplana Krainer Štef. iz Blatnice v Motnico in Klement Warmuth na Staridvor. — Umerlje 28. sept.: č. g. Prandstätter, Mihael fajmošter v Lieseregg. R. I. P.!

Duhovnih vaj v Celovcu od 15.—18. sept. se je vdeležilo 86 duhovnikov. Vodja jim je bil č. g. O. Jurij Patiss, rektor jezuitov v Št. Andrašu; pomagavec njegov č. g. O. Franc Mehrle tudi otdod.

Goriška nadškofija. Č. gg. Flapp Ivan, doktor bogoslovja in Boltar Miha, semeniški podvodja, gresta za vikarja v prvostolno cerkev; Cibič Ant., vikar v Kozani, gre za vikarja v Podsabotin; Rutar Tomaž, kaplan v Šempasu, za kapl. na Št. Viško goro; četrtoletnika in semeniška dubovna: Zorn Hilarij in Tomšič Jožef sta postala kapl.: prvi v Križu, drugi v Kanalu; Ceket Franc, duh. pomočnik na Serpenici, gre v Čež-Sočo za vikarja; na njegovo mesto pride četrtoletnik in sem. duh. Kurinčič Jan.; Zei Jožef gre za vikarja v Dolenjo; Budigoj Anton pa za kaplana v Rudo; četrtoletnik in sem. duh. č. g. Tepin Anton gre za kaplana v Šempas.

V Teržaški škofiji. Prestavljeni so naslednji č. gg. duhovniki: Peculič Fr., bivši oskerbnik fare v Kastanju, pride ravno tako v Draguč; v Kastanjo gre Spanio Ant., bivši duh. pomočnik v Bujah; v Buje Apolonio Jak., bivši duh. pomočnik v Zaversju (Piemonte), semkaj pride Kociančič Dragotin, bivši duh. pomočn. v Kerkaveah; Grosman Eduard, bivši duh. pomoč. v Otoku (Isola), gre v Buzet; Jakomin Ant., bivši duh. pomočnik v Paznu, v Pertlje; v Pazin Brozović Alojzij, bivši duh. pomočnik v Moščenicah; semkaj pride novoposvečenec Puž Ant.; Favento Ant., novoposv. je šel v Buje za duh. pomočnika; Gabrielič Jan., novoposv. v Gračišče; od tam gre Mavrič Jan. v Lovrano za duh. pomočnika; Jelušič Albert, novo-

posveč. v Kastav; Mujezan Fr. v Otok. Umerla sta čč. gg. Juvan Sebastijan in Resman Jernej. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Za knezo-škofijska duhovna svetovalca sta imenovana: Čč. gg. Šinko Božid., profesor bogoslovja, in Janežič Fr., katehet na pripravnici v Mariboru. — Duhovskih vaj na Slatini od 15.—19. sept. se je 45 duhovnikov udeležilo. Vodja je P. Frühwirth And., dominikan iz Grada. Tudi mil. knezo-škof so bili tukaj.

Ljubljanska škofija. Prestavljeni in vnovič postavljeni so sledeči čč. gg. duhovniki: Vindišar Jakob na Vojsko; Lapajne Karol s Predaselj v Kranjsko goro; Mohar Peter s Trate v Predaslje; Ramovš Andrej s Svibnega v Škofjo loko; Bavec Janez s Černomlja na Trato; Videmšek Mat., novoposvečenec, pride v Černomelj; Puc Alojz z Grada v Križe pri Terž.; v Grad Moré Ant., novoposv.; Krištofič Lovr., pride za provizorja v Št. Ožbald; Belar Jož. na Breznico; Kukelj Ant. iz Postojne v Vodice; Korbič Ant., novoposv., v Postojno; Ankerst Jan. (po lastni želji) z Javorja v Kamno gorico za duhovnega pomočnika; Kuhelj Mat. za prov. na Gojzd; Zalokar Jan. v Šmihel pri Žuženberku za administr.; Lotrič Leop. in Polaj Vincenc v Žuženberk; Gorenec Leop. v Šentjuri pri Svibnem; Merjašič Jož. v Drago; Skvarča Jan. v Slavino; Rozman Jurij na Ig; Molek Mart., sem. duhoven, v Kočevje; Erjavec Jan. za administr. v Kropo; Kepec Fr. za pomočnika bolnemu fajmostru v Št. Gothard; Marinko Jož., sem. duhov., v Kostanjevico; Lenasi Ant. v Šent Jernej in Klobus Val. na Vreme; Vidergar Jan. v Svibno; Bohinec Sigism. za pomoč. bolnemu fajmostru na Dobrovo; Kralj Mat. v Sotro; Ferjančič Jak., novoposvečen., v Stari terg pri Poljanah; Gros Jak. je dobil faro Zagorje; Žagar Fr., duh. pomoč., z Vinice v Adlešiče; Poklukar Jož. z Dragatuša na Vinico; Škufca Ant. s Preserja v Dragatuš; Pavlič Dam. z Iga v Sodražico; Pečnik Val. iz Sodražice na Ig; Mali Fr. iz Postojne v Polhov gradec; Primožič Jernej iz Polhovega gradca v Postojno; Kepec Fr. gre na mesto v Šent-Gothard, za provizorja na Češnjice; Štupar Janez, kpl. in katehet s Černomlja v Stopiče; Bergant Val. iz Stopič v Černomelj; Oblak Lovr., semeniški duh., za duh. pomočnika na Kerko; baron Ceno Círheimb, v Ljubljansko škofijo sprejet iz škofije solnograške, pride za kaplana v Šmartno pod Šmarno goro. — Č. g. župnik v Kropi, Kahl Henrik, je umrl 12. u. m. R. I. P. Kropa fara je razpisana 15. sept.; fara Zali log pa 4. sept., ker č. g. fajm. Pintar Anton se podá v pokoj.

„Jedro katoliškega nauka“

izide konec t. m. oktobra.